

Agnieszka Kozerska

Jan Długosz University in Częstochowa, Poland

e-mail: a.kozerska@ujd.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6375-6495>

Dorota Ciechanowska

WSB Merito University Szczecin, Poland

e-mail: dorota.ciechanowska@szczecin.merito.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5788-5327>

Declared Social Engagement as a Factor Differentiating Self-Efficacy in Adult Learning*

<http://dx.doi.org/10.12775/PBE.2026.015>

Abstract

The aim of the study was to compare the level of self-efficacy in learning among adults who declared social engagement and those who did not. The research tool used was the Self-Efficacy in Adult Learning Scale (Pol. SPWSUD, Eng. SEALS). The empirical material consisted of data collected in a nationwide study of adults (N = 782). The participants were divided into three age groups corresponding approximately to the stages of early, middle, and late adulthood. The Mann–Whitney U test was applied. The results indicate a higher level of self-efficacy in learning among individuals declaring social engagement during middle adulthood.

Keywords: self-efficacy in learning; social engagement, SPWSUD, adult learning.

* The study was conducted as part of the scholarly activities of the Academic Andragogical Society by a research team consisting of Dorota Ciechanowska, Ewa Dębska, Renata Góralska, Jolanta Horyń, Agnieszka Kozerska, Agnieszka Majewska-Kafarowska, Jan Masłyk, Anna Orlińska, Katarzyna Walentynowicz-Moryl, and Elżbieta Woźnicka, under the supervision of Hanna Solarczyk during the 2025/2026 academic year.

Research question

The article addresses the following research question: Does the self-efficacy in learning of individuals who declare social engagement differ from the self-efficacy in learning of individuals who do not declare such engagement? In the social cognitive theory developed by Albert Bandura (1999), self-efficacy refers to an individual's beliefs about their own ability to act effectively in specific situations. The level of self-efficacy is shaped, among other factors, by experiences of personal success, observation of others (social modeling), social support and persuasion, as well as emotional states associated with action. It may therefore be assumed that adults' social engagement – understood as active participation in group activities, social initiatives, or networks of relationships – creates conditions conducive to the occurrence of all the above-mentioned sources of self-efficacy. Consequently, it can be expected that socially engaged individuals will demonstrate a higher level of self-efficacy, including in the area of learning. A similar conclusion may be drawn from Knud Illeris's theory of learning (2003). According to this author, the learning process encompasses not only the cognitive dimension, but also emotional-motivational and social dimensions. On this basis, it may be assumed that social engagement increases access to experiences that strengthen motivation and foster a positive perception of one's own learning abilities.

Method

The study was quantitative in nature and had an exploratory-diagnostic character. The research sample consisted of 782 adults. The sample was composed predominantly of women (74%). Fifty-seven percent of the participants had at least a higher education degree, and 69% were currently professionally employed. The sample was nationwide in scope, and purposive sampling was applied.

The study was conducted using a comparative design. The fixed variable was declared social engagement, while the random variable was self-efficacy in learning. In the examined group, 67 individuals declared social engagement. The low percentage of such individuals in the sample (8.6%) reflects nation-

wide trends. The Public Opinion Research Center (CBOS, 2025) estimates a similar percentage of individuals engaged in volunteer activities within the Polish population (10%).

The study employed the Self-Efficacy in Adult Learning Scale (SEALS) developed by Solarczyk et al. (2025). Self-efficacy in adult learning was defined here based on Bandura's microanalytic approach, as an individual's judgment regarding their own ability to meet the demands of specific tasks in learning situations. As emphasized by the authors of the research instrument (Solarczyk et al., 2025, p. 6), in Bandura's theory self-efficacy is not understood as necessarily leading to success in a particular task. Rather, it is a readiness to act that enables an individual to decide to undertake a task, even if it may prove difficult and require exceeding their current level of skills and competencies (Bandura, 1999, p. 29).

Results

The participants were divided into three age groups corresponding approximately to the stages of early, middle, and late adulthood. Subsequently, two subgroups were distinguished within each age group: individuals declaring social engagement and individuals not declaring social engagement. The subgroups were then compared with regard to their scores on the self-efficacy in learning scale. Due to the substantial disproportion in the compared group sizes and the lack of normality of distribution (Shapiro–Wilk test, $p < 0.05$), the Mann–Whitney U test was applied instead of Student's t-test.

Table 1. Self-efficacy in learning and declared social engagement in three age groups of adults

Age group	N(NZ)	N(Z)	Median NZ	Median Z	U	Z	p	r
18–35 y.o.	320	24	28	28.5	3481.0	-0.765	0.443	0.04
36–53 y.o.	273	30	28	30	2905.0	-2.619	0.008	0.16
>54 y.o.	122	13	28	28	784.5	0.059	0.952	0.01
Altogether	715	67	28	29	20230.5	-2.11	0.035	0.08

The following abbreviations were adopted in the table: Z – individuals declaring social engagement; NZ – individuals not declaring social engagement.

Sources: Own elaboration.

The data presented in the table indicate differences between the compared groups with respect to the entire sample of participants ($p < 0.05$). A more detailed analysis indicates that the significant difference concerns participants in the period of middle adulthood. In this group, significantly higher self-efficacy in learning was found among individuals declaring social engagement ($Me = 30$) compared to individuals not declaring social engagement ($Me = 28$; $p < 0.01$). However, the effect size r (for the Mann–Whitney U test) was small ($r = 0.16$).

Discussion

The highest median value of self-efficacy was observed in the group of socially engaged individuals in middle adulthood. Interpreting this result in light of Bandura's social cognitive theory, it may be assumed that middle adulthood represents the period of the greatest accumulation of experiences of effective action, particularly under conditions of active social participation. At the same time, in accordance with Illeris's concept, the intensity of social interactions and engagement in social roles during this period foster the strengthening of motivation and learner identity. In early adulthood, self-efficacy in learning is still in the process of development, whereas in late adulthood its level becomes more stable and less dependent on current activity. During middle adulthood, social activity is no longer systemically imposed (as is the case with formal education in early adulthood), while at the same time it is not yet significantly limited by health-related factors (as is often the case in late adulthood). Social engagement therefore becomes more voluntary and selective in nature. The performance of social, family, and professional roles may facilitate the transfer of experiences between different types of activities. This, in turn, may create conditions conducive to the development of beliefs about one's own learning capabilities. Socially engaged individuals actively maintain and develop their competencies, whereas non-engaged individuals may experience stagnation. Differences in the experience of self-efficacy in learning appear to be most pronounced precisely during the period of middle adulthood.

When discussing the limitations of this study, attention should be drawn to the relatively high proportion of participants with higher education in the sample. This may limit the representativeness of the study. Another weakness of the research is that the independent variable was measured using a single survey question to which respondents provided either a “Yes” or “No” answer. Therefore, caution should be exercised when generalizing the findings, and the results should be treated as a preliminary exploration of the relationship between the examined variables and as a starting point for further research.

References

- Bandura, A. (1999). Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. *Asian Journal of Social Psychology*, 2(1), 21–41, doi: 10.1111/1467-839X.00024.
- CBOS. (2025). *Aktywności i doświadczenia Polaków w 2024 roku. Raport* [The Activities and Experiences of Poles in 2024. Report]. Retrieved 23 January 2026 from: https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2025/K_012_25.PDF.
- Illeris, K. (2003). Towards a Contemporary and Comprehensive Theory of Learning. *International Journal of Lifelong Education*, 22(4), 396–406, doi: 10.1080/02601370304837.
- Solarczyk-Szwec, H., Rubacha, K., Pieńkosz, J., Piotrowska, K., & Petelewicz, M. (2025). Skala Poczucia Własnej Skuteczności w Uczniu się Dorosłych [The Self-Efficacy for Adult Learning Scale]. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 48, doi: 10.12775/PBE.2025.001.

Agnieszka Kozerska

Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Polska

e-mail: a.kozerska@ujd.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6375-6495>

Dorota Ciechanowska

Uniwersytet WSB Merito Szczecin, Polska

e-mail: dorota.ciechanowska@szczecin.merito.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5788-5327>

Zróźnicowanie poczucia skuteczności w uczeniu się dorosłych ze względu na deklarowane zaangażowanie społeczne*

Abstrakt

Celem badania było porównanie poziomu poczucia własnej skuteczności w uczeniu się u osób dorosłych deklarujących i niedeklarujących zaangażowanie społeczne. Wykorzystano narzędzie badawcze – Skalę Poczucia Własnej Skuteczności w Uczeniu się Dorosłych (SPWSUD). Materiał empiryczny stanowiły dane pochodzące z ogólnopolskiego badania osób dorosłych (N=782). Badanych podzielono na trzy grupy wiekowe odpowiadające w przybliżeniu fazom wczesnej, średniej i późnej dorosłości. Zastosowano test U Manna-Whitneya. Wyniki wskazują na wyższy poziom poczucia własnej skuteczności w uczeniu się u osób deklarujących zaangażowanie społeczne w okresie średniej dorosłości.

Słowa kluczowe: poczucie skuteczności w uczeniu się, zaangażowanie społeczne, SPWSUD, kształcenie dorosłych.

Pytanie badawcze

W artykule postawiono pytanie badawcze: Czy poczucie własnej skuteczności uczenia się osób, które deklarują zaangażowanie społeczne różni się od poczucia własnej skuteczności w uczeniu się osób, które tego zaangażowania nie

* Badanie realizowane w ramach działalności naukowej Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego przez zespół w składzie: Dorota Ciechanowska, Ewa Dębska, Renata Góralska, Jolanta Horyń, Agnieszka Kozerska, Agnieszka Majewska-Kafarowska, Jan Masłyk, Anna Orlińska, Katarzyna Walentynowicz-Moryl, Elżbieta Woźnicka pod kierunkiem Hanny Solarczyk w roku akad. 2025/2026.

deklarują? W teorii społeczno-poznawczej rozwijanej przez Alberta Bandurę (1999) *poczucie własnej skuteczności* odnosi się do przekonań jednostki o własnej zdolności do skutecznego działania w określonych sytuacjach. Poziom poczucia skuteczności kształtowany jest m.in. przez doświadczenia własnych sukcesów, obserwację innych (modelowanie społeczne), wsparcie i perswazję społeczną oraz stany emocjonalne związane z działaniem. Można przypuszczać, że zaangażowanie społeczne dorosłych – rozumiane jako aktywne uczestnictwo w działaniach grupowych, inicjatywach społecznych czy sieciach relacji – stwarza warunki sprzyjające występowaniu wszystkich wymienionych źródeł poczucia skuteczności. W konsekwencji można oczekiwać, że osoby zaangażowane społecznie będą charakteryzowały się wyższym poziomem poczucia skuteczności, również w obszarze uczenia się. Podobny wniosek można sformułować na gruncie teorii uczenia się Illerisa (2003). W ujęciu tego autora, proces uczenia się obejmuje nie tylko wymiar poznawczy, lecz także emocjonalno-motywacyjny oraz społeczny. Na tej podstawie można zakładać, że zaangażowanie społeczne zwiększa dostęp do doświadczeń wzmacniających motywację i pozytywny obraz własnych możliwości uczenia się.

Metoda

Badanie miało charakter ilościowy, eksploracyjno-diagnostyczny. Próba badawcza składała się z 782 osób dorosłych. W skład próby weszły w większości kobiety (74%), 57% osób objętych badaniem ma co najmniej wykształcenie wyższe, 69% aktualnie pracuje zawodowo. Próba ma charakter ogólnopolski, dobór celowy.

Badanie zostało zrealizowane w schemacie porównawczym. Zmienną ustaloną jest deklarowane zaangażowanie społeczne. Zmienną losową jest poczucie własnej skuteczności w uczeniu się. W badanej grupie 67 osób deklarowało zaangażowanie społeczne. Niski odsetek takich osób w próbie (8,6%) odzwierciedla ogólnopolskie trendy. CBOS (2025) szacuje zbliżony odsetek zaangażowanych w wolontariat osób w polskiej populacji (10%).

W badaniu posłużono się Skalą Poczucia Własnej Skuteczności w Uczeniu się Dorosłych SPWSUD (Solarczyk i in., 2025). *Poczucie własnej skuteczności*

w *uczeniu się* dorosłych zostało tutaj zdefiniowane, na podstawie koncepcji mikroanalitycznej Bandury, jako sąd jednostki na temat jej własnych możliwości sprostania warunkom konkretnych zadań w sytuacjach uczenia się. Jak podkreślają autorzy narzędzia badawczego (Solarczyk i in 2025, s. 6), w teorii Bandury nie chodzi o to, że poczucie własnej skuteczności ma prowadzić do osiągnięcia sukcesu w konkretnym zadaniu. Jest to raczej gotowość do działania, która pozwala jednostce podjąć decyzję o tym, że podejmie zadanie, nawet jeśli mogłoby się ono okazać trudne i wymagałoby przekroczenia dotychczasowego poziomu umiejętności i kompetencji (Bandura, 1999, s. 29).

Wyniki

Osoby badane podzielono na trzy grupy wiekowe odpowiadające w przybliżeniu fazom wczesnej, średniej i późnej dorosłości. Następnie wyodrębniono po dwie podgrupy: osób deklarujących zaangażowanie społeczne i osób nie-deklarujących społecznego zaangażowania. W dalszej kolejności podgrupy porównano pod względem wyników testu poczucia skuteczności w uczeniu się. Ze względu na dużą dysproporcję porównywanych liczebności oraz brak normalności rozkładu (test Shapiro-Wilka, $p < 0,05$) zdecydowano się na zastosowanie w analizach testu Manna-Whitneya zamiast testu t-Studenta.

Tabela 1. Poczucie skuteczności w uczeniu się a deklarowane zaangażowanie społeczne w trzech grupach wiekowych osób dorosłych

Grupa wiekowa	N(NZ)	N(Z)	Mediana NZ	Mediana Z	U	Z	p	r
18-35 lat	320	24	28	28,5	3481,0	-0,765	0,443	0,04
36-53 lat	273	30	28	30	2905,0	-2,619	0,008	0,16
>54 lata	122	13	28	28	784,5	0,0599	0,952	0,01
Wszyscy badani	715	67	28	29	20230,5	-2,11	0,035	0,08

W tabeli przyjęto oznaczenia: Z – Osoby deklarujące zaangażowanie społeczne, NZ – Osoby nie-deklaruujące zaangażowania społecznego

Źródło: Badania własne.

Dane w tabeli pokazują różnice pomiędzy porównywanymi grupami w odniesieniu do wszystkich osób badanych ($p < 0,05$). Bardziej szczegółowa analiza pokazuje, że istotna różnica dotyczy badanych w okresie średniej dorosłości. W tej grupie stwierdzono istotnie wyższe poczucie skuteczności w uczeniu się wśród osób deklarujących zaangażowanie społecznie ($M_e = 30$) w porównaniu z osobami niedeklarującymi zaangażowania społecznego ($M_e = 28$; $p < 0,01$). Wielkość efektu r (dla testu U Manna Whitneya) okazała się jednak niewielka ($r = 0,16$).

Dyskusja wyników

Najwyższa wartość mediany poczucia skuteczności pojawiła się w grupie osób deklarujących zaangażowanie społecznie w średniej dorosłości. Interpretując ten rezultat w świetle teorii społeczno-poznawczej Bandury, można przyjąć, że średnia dorosłość stanowi okres największej kumulacji doświadczeń skutecznego działania, szczególnie w warunkach aktywnego uczestnictwa społecznego. Jednocześnie, zgodnie z koncepcją Illerisa, intensywność interakcji społecznych oraz zaangażowanie w role społeczne sprzyjają w tym okresie wzmacnianiu motywacji i tożsamości uczącego się. We wczesnej dorosłości poczucie skuteczności w uczeniu się znajduje się jeszcze w fazie kształtowania, natomiast w późnej dorosłości jego poziom ma charakter bardziej stabilny i mniej zależny od bieżącej aktywności. W okresie średniej dorosłości aktywność społeczna nie jest już „narzucona” systemowo (jak formalna edukacja we wczesnej dorosłości), z drugiej strony – nie jest jeszcze ograniczona czynnikami zdrowotnymi (jak często w późnej dorosłości). Społeczne zaangażowanie ma charakter bardziej dobrowolny i selektywny. Pełnienie ról społecznych, rodzinnych i zawodowych może sprzyjać transferowi doświadczeń między różnymi rodzajami aktywności. To z kolei może tworzyć warunki do kształtowania przekonań o własnych możliwościach uczenia się. Osoby zaangażowane społecznie aktywnie podtrzymują i rozwijają swoje kompetencje, natomiast osoby niezaangażowane mogą doświadczać stagnacji. Różnice w doświadczaniu poczucia skuteczności w uczeniu się najbardziej się ujawniają właśnie w okresie średniej dorosłości.

Dyskutując ograniczenia tego badania, należy zwrócić uwagę na stosunkowo wysoki odsetek osób z wykształceniem wyższym w próbie. Może to stanowić ograniczenie dla reprezentatywności badania. Słabą stroną badania jest też wykonanie pomiaru zmiennej niezależnej za pomocą jednego pytania ankietowego, na które respondenci udzielili odpowiedzi *Tak* lub *Nie*. Należy w związku z tym zachować ostrożność w zakresie uogólniania wniosków i traktować je jako wstępne rozpoznanie relacji między badanymi zmiennymi i punkt wyjścia do kolejnych badań.

Bibliografia

- Bandura, A. (1999). Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. *Asian Journal of Social Psychology*, 2(1), 21–41, doi: 10.1111/1467-839X.00024.
- CBOS. (2025). *Aktywności i doświadczenia Polaków w 2024 roku* [Raport]. Pobrano 23 stycznia 2026 z: https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2025/K_012_25.PDF.
- Illeris, K. (2003). Towards a Contemporary and Comprehensive Theory of Learning. *International Journal of Lifelong Education*, 22(4), 396–406, doi: 10.1080/02601370304837.
- Solarczyk-Szwec, H., Rubacha, K., Pieńkosz, J., Piotrowska, K., & Petelewicz, M. (2025). Skala Poczucia Własnej Skuteczności w Uczniu się Dorosłych. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 48, doi: 10.12775/PBE.2025.001.